

Szilágyi-Nagy Ildikó

Mária és a nomád szerető

Nomád szerető 1.

Durva anyám, *nem perdül a rokka*.
Megint. Beint a szerelem, ami csak
kulturális termék. Azt hiszed,
a sors, de a dopaminerg közti agy
szól közbe. Sose légy nomáddal!
A köles, sőt, a borsó sem érik be,
és újra kilovagol. A hiánya ugyanolyan
bizonytalan, mint a jelenléte.

Biztos lebegés marad a helyén.
Mária, nomád szeretőd miatt
levitálsz évszázadok szentképein.
Késpengék a szemeid belül,
szíved stigma, léped elvész, májad ég.
Árnyék a szemed alatt a kallódó
évezred.

Nomád szerető 2.

Sose légy nomáddal. *Sosem
vagy szabad, sem önmagad*.
A mások szabadságát gondozod.
A saját rabságodat elengedned,
Mária, de kötnek a szavak.
Imák mondatai, imádások.
Meditálnál inkább, minthogy
férfid rajongását hallgasd.
Messziről hangzik a dialed number,
„zsúfolt a vonal” mondja
angolul egy asszony ismeretlen hangon,
és egyre idegenebb a gondolat,
hogy hazatér az Úr. Régen láttad,
és minden alkalommal szűz
vagy újra, és várod
a megesést mint megváltást
a fájdalmas ürességtől.

Nomád szerető 3.

Akit el akar vinni az ördög, azt
elviszi. Most érted jött, Mária.
Pakolj. Utazó fogkefét, hajszárítót,
mert nem egy napra mész. Otthon
mindent rendben hagyj. Mert
ahol a tested, ott az otthonod.
Az otthontalanságot akarod
lebontani, de kötnek a szavak.
Római katolikus abortusz. Nem
kell kettő, elég egy
megváltó,
vagy,
az is sok(k).

Nomád szerető 4.

„Jó veled, csak az a baj, hogy nem
vagy itt már rövidülnek a nappalok.
Átállítjuk az órát is hamarosan,
hogy tápláljuk az idő fonásának sodrását.
Az időd a tiéd, az Úr neked
adta, meg nekem.”
„Mit mondasz, Mária?” – vissza-
szól József, aztán meg is szakad.
Sem viber, sem skype, nincs, ha
nincs hálózat, sem messenger.
A napi hét szentmise előfizetve,
életed végéig, és azon túl,
elakad szintén a csatornán.
Messzire viszi Józsefet a komp,
és távol is marad, az angol
pusztán. Szól a gong, csendes
imára hív.
Elküldenéd a vágyat és a
ragaszkodást, a fiad is a pusztába majd
ha elvonult volna már,
a szenvedés fonalát elszakítanád.

SZÓSZEDET

– Szukk! Jött portokálésszukk a
cukiba! – harsogott végig a riadó
a negyeden, és csillogó szemű
gyermekhad indult meg az ál-
méntára melletti cukrászda felé.
Mire odaértek, persze már sor
volt, de ez nem volt furcsa, hisz
mindig, mindenért sor volt.

– Talán váfás fagyí is van – re-
ménykedtek, miközben banijai-
kat számolgatták, arra a mocsok,
eldeformálódott, ízetlen, több-
ször kiolvadt és visszafagyasz-
tott, ostyatölcsérbe töltött jég-
krémnek a legjobb indulattal
sem nevezhető édességre gondol-
va, mely nagy kartondobozokban
érkezett az üres cukrászdába, és
ami számukra maga volt egy nya-
lat mennyország.

A kislány piszkos kezében nagy
érmét, egy ötlejest szorongatott.
Kész vagyon! Futja belőle szukk-
ra is, váfásra is, csak kerülne
sorra, mielőtt elfogy.

Ha későn álltak be a sorba,
és valami elfogyott előlük, és ez
gyakran előfordult, Anya sze-
me mindig szomorú lett. Főleg
a tejért, tán azért a leginkább.
Furcsa, miért bánkódik emiatt,
hiszen nem is issza soha, mindig
beleje diktálja, biztos nem szereti.

Anya szeme amúgy is szomo-
rú, mióta Apát elvitték azok a
rossz szagú bácsik. Titkolná, de
ő látja, hogy csak a szája moso-
lyog. Szombat éjjel jöttek, nagy
zajjal. Felforgattak mindent, ide-
gen nyelven kiabáltak, lökdösték
őket. Őt az apja beparancsolta a
szobájába, ő meg csak sírt és be-
fogta a fülét. Ezt szégyelli kicsit.
Az ilyen nagyfiúk nem sírnak.
De legalább tanult egy új szót,
egy nehéz szót, amivel majd el-
bölcsködhet: Szekuritáté.

Miután elvitték Apát, hétfőn
reggel Anya bevitte a napközi-
be munka előtt, de még neki se
kezdett igazán a játéknak, már
jött is érte. A szeme vörös volt.
Kérdezte, miért nincs munká-
ban. Anya azt felelte, már nincs
munkája, mert azt mondta az is-
kolaigazgató, hogy egy osztályel-
lenség felesége nem nevelheti a
szocialista ifjúságot. Ebből egy
szót sem értett, csak azt, hogy
valami nagy baj van.

Így lett Anyából – egy bátor
baráti házaspárnak köszönhe-
tően – ruhatáros. Megreszkíroz-
ták, hátha a szocialista kabátok-
at nem tudja elnevelni.

Aztán egy nap kopogtak az
ajtón. Összenéztek. Nem szeret-
ték, ha kopogtak az ajtón.

Egy illatos néni állt ott, szőke,
szépséges, földig érő, drága bun-
dában. Csak állt ott, és a szeme
könyves volt. És Anya is csak állt
ott, és a szeme könyves volt.

– Itt vagyok – ennyit mondott
a néni. Anya sírni kezdett, mire
az idegen belépett, és megölelte.

– Melletted vagyok, meg emel-
lett a kis babszem mellett. Kihoz-
zuk, ígérem! És ti nem fogtok nél-
külözni, amíg én vagyok. Csönd!
– parancsolta, mikor Anya szólni

akart. Így történt hát, hogy Apa
régés-régi mennyasszonya meg-
tudván, mi történt, félretett min-
dent, és Anyám testvéréül sze-
gődött, akivel azelőtt még csak
köszönő viszonyban sem volt.

Azóta könnyebb minden, sokat
vagyok náluk, és sok finomság
van ott. Narancs is! Feltesszük a
szekrény tetejére december ele-
jén, hogy karácsonyeste együtt
ehessük meg. Először a tetejét
kell levágni, aztán bemetszeni a
héjat lefele cikkenként. Ezeket
aztán óvatosan lefejtetni és be-
hajtogatni. Olyan lesz, mint egy

kezdet 1618-ban kapott nemes-
ségről és ösökről és diplomákról,
és az félelmetes volt. De azért vé-
gül felvették, és iskolaelső lett, és
akkor már nem kérdezték meg,
hogy tud-e magyarul.

Piciny lakásban éltek hár-
man. Sokat volt egyedül, míg a
szülők dolgoztak. A játszótér-
re nem szeretett járni, ott azt
mondták neki, hogy ő román.
Csúf verekedés lett belőle. Más-
kor kiröhögtek, hogy a kiwire
azt hitte, valami szőrös pityóka.
Inkább nem ment többet köz-
jük, magányosan kószált. Meg-

Rátz-Illés Mária

Este (a Sziget kiállítás anyagából)

virág. És lassan, nagyon lassan,
szopogatva megenni, hogy to-
vább tartson.

Apa hazajött, de hamarosan
újra elment. Azt mondta, itt egy
nem lehet élni. Majd Budapesten
jobb lesz. Egy kölcsön utazótás-
kával ment új életet építeni.

Mi itt maradtunk, de nemso-
kára mi is megvünk. Csak kell
valami engedély.

– Két bőrönd, hát ennyi –
mondta Anya –, ennyit szabad,
akkor ennyi lesz.

Nekiállt bepakolni két bő-
röndbe negyvenkilónyi múltat
és jövődőt. Mikor két órát áll-
tak a vonat mellett leszállítva a
téli éjszakában, a kislány megint
tanult egy új szót: vámos.

Furcsa volt a nagyváros, na-
gyon furcsa. Az emberek is má-
sok. Amikor vitték beiratni, az is-
kolaigazgató megkérdezte, hogy
tud-e magyarul. Nem is értették
elsőre a kérdést, de aztán meg-
értették. És akkor Apa üvöltöni

ismert egy új szót: honvágy. De
már nem vágyott új szavakra, a
régiekre vágyott.

December volt. Átfagyva ért
haza és meglepődött, hogy Apa
és Anya már otthon van. És
mintha megbolondultak volna!
Sírtak és kacagtak, és megint
sírtak és megint kacagtak, és
hangosan szólt a tévé, ahol két
komoly bácsi Temesvárról meg
Bukarestről beszélt, és még egy
csozó érthetetlen dologról, és
a képernyőn autók lángoltak, és
emberek vonultak, és Apa elő-
vette a dugikonyakot, és ittak és
táncoltak, és megint sírtak.

Anya rámnézett, és azt mondta:
– Készülj, kislány, hazame-
gyünk!

– Hát már lehet ott élni? – kér-
deztem remegve.

– Lehet, már lehet! – kiáltotta,
és a szeme már egyáltalán nem
volt szomorú.

Így tanultam meg egy nagyon
fontos új szót: forradalom.